

РЕШЕНИЕ

№ 947

гр. София, 17.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 58 състав,
в публично заседание на 11.11.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Снежанка Кьосева

при участието на секретаря Дора Тинчева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **4207** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по искова молба /допълнена и поправена/ на [фирма] със седалище и адрес на управление в [населено място] срещу Държавата, представлявана от министъра на финансите, министерство на земеделието, храните и горите, Държавен фонд "Земеделие" и Върховния административен съд на Република България, с правно основание чл.2в, ал.2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Твърди се, че на дружеството са причинени вреди в резултат на нарушение основано на действие и бездействие на органите на законодателната, изпълнителната и съдебната власт. Сочи се, че административната дейност, при или по повод на която са причинени вредите се свежда до следното:

1. Държавата, представлявана от министерство на финансите е приела Наредба за условията и реда за прилагане на схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и на млечни продукти в учебните заведения - схема "Училищен плод" и схема "Училищно мляко"/Наредба, Наредбата/ с Постановление на Министерски съвет /ПМС/ №251/27.09.2016г. и със своето бездействие/действие не е превела нормата на чл.19 от Наредбата в съответствие с изискванията на общността, императивно посочени в чл.5, пар.1, б."а" и пар.3 от Регламент за изпълнение /ЕС/ 2017/39 на Комисията от 03.11.2016г. относно правилата за прилагане на Регламент /ЕС/ №1308/2013г. на Европейския парламент и на Съвета по отношение на помощта от Съюза за доставка на плодове и зеленчуци, банани и мляко в учебните заведения /Регламент за изпълнение /ЕС/ 2017/39/, Регламент /ЕС/2017/39, Регламент/, който е

задължителен в своята цялост и прилага пряко във всички държави-членки, съгласно чл.288, ал.2 от ДФЕС. Позовава се на чл.5 от Регламент 2017/39 и на чл.19 от Наредбата и прави извод, че в цитирания Регламент за изпълнение не е предвиден ред или правомощие за отказ на част или на цялата финансова помощ по училищните схеми.

2.Министерство на земеделието, храните и горите, в качеството си на вносител на Наредбата, приета с ПМС, със своето бездействие/действие не е превело нормата на чл.19 от Наредбата в съответствие с изискванията на общността, императивно посочени в чл.5, пар.1, б."а" и пар.3 от Регламент за изпълнение /ЕС/ 2017/39.

3.Държавен фонд "Земеделие", със своето бездействие/действие е нарушил чл.5, пар.1, б."а" и пар.3 от Регламент за изпълнение /ЕС/ 2017/39, като не е изплатил заявената финансова помощ в императивния срок от 3 месеца, т.е. до 13.04.2017г. при представени от страна на ищеца разписки за действително доставените и/или разпределени количества.Сочи се, че предвиденото в чл.19, ал.2 от Наредбата противоречи на приложимото право на ЕС, посочено в чл.4,ал.4, т.3 от Наредбата в приложимата редакция ДВ, бр.89/11.11.2016г.

Твърди се, че Уведомителното писмо за одобряване на заявка за плащане № 05/22/200916/83006/07.04.2017г., е издадено от зам. изпълнителния директор на ДФ "Земеделие", с изх. № 01-2600/4827/10.08.2017г. Със Заповед № РД 20-184/29.12.2017г., издадена от министъра на земеделието, храните и горите е отменена т.2 от Уведомителното писмо, в която не е одобрена финансовата помощ в размер на 4 586,40 лв. за доставка на 1 300,00 кг. круши.

4.Нарушението на Върховния административен съд според ищеца се състои в неприлагане на общностната норма с приоритет пред националната такава след като националният съд като съд на ЕС е длъжен да следи за приложението на общностната норма, дори в хипотезата на действаща приложима национална такава, която ѝ противоречи. Позовава се на чл.288, ал.2 от ДФЕС, според който "регламентът е акт с общо приложение и е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки". Твърди се, че е налице нарушение на задължението на националния съд да отправи преюдициално запитване при постановяване на Решение № 4562/09.04.2021г., постановено по адм.д. № 10562/2020г. по описа на ВАС.

Бездействието се обосновава и във връзка със сезиране на ВАС през 2019г. от ищеца за противоречие на Наредбата с европейското законодателство. Сочат се решенията по адм.д. №3535/2019г. по описа на ВАС, адм.д. №9104/2020г. по описа на ВАС, адм.д. №6536/2020г. по описа на ВАС и адм.д. №13041/2020г.

Относно признаците на същественост на нарушението се сочи, че следва да се вземе предвид периода, през който е продължило бездействието/действието, считано от датата на редакцията на Наредбата в ДВ бр.89 от 11.11.2016г. до момента.

Ищецът претендира сумата 3794,81 лв., представляваща обезщетение за: 1. претърпени имуществени вреди в размер на 2 371, 93 лв., изразяващи се в неизплатена финансова помощ за доставка и разпределяне на продукти по схема "Училищен плод" по заявка за плащане № 05/22/200916/83006/07.04.2017г., от които 1976,61 лв. без ДДС за доставени 672,30 кг. круши и сума в размер на 395,32 лв. за ДДС , 2.претърпени имуществени вреди в размер на 915,83 лв., изразяващи се в определената по чл.86 от ЗЗД законна лихва върху забавеното плащане в размер на 2 371,93 лв. - главница, за периода от 07.07.2017г. до 26.04.2021г., 3.претърпени имуществени вреди в размер на 507,05 лв., изразяващи се в определената по чл.86 от

ЗЗД законна лихва върху забавеното плащане в размер на 4 586,40 лв. - главница за периода от 07.07.2017г. до 08.08.2018г., вреди причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на ЕС, изразяващо се в незаконосъобразен частичен отказ от изплащане на заявена финансова помощ в императивния срок от три месеца, съгласно чл.5, пар.1, б.а и пар.3 от Регламент за изпълнение /ЕС/ 2017/39, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба - 28.04.2021г.

Исковата претенция е за солидарна отговорност на ответниците, предвид разпоредбата на чл.4, ал.1 от ЗОДОВ и решение по гр.д. №5165/2016г. по описа на ВКС, според което държавните органи отговарят солидарно, защото надлежното обезщетение е дължимо от един и същи правен субект - държавата.

Исковата претенция се обосновава с това, че в процесния период дружеството е било лишено от възможността да ползва собствените си средства в размер на 5 798, 61 лв. и начислено ДДС в размер на 1159, 72 лв. и така е понесъл вреди във формата на пропуснати ползи, чийто минимален размер е този, равен на законната лихва за периода на задържане на сумата.

В съдебно заседание искова молба се поддържа от управителя на дружеството. Представя и писмени бележки.

Преписи от исковата молба и допълнената и поправена искова молба са изпратени на ответниците.

Държавата, представлявана от министъра на финансите чрез упълномощен представител, в съдебно заседание и с писмен отговор оспорва исковата молба като недопустима и неоснователна. Изразява становище, че Държавата не притежава нито материална, нито процесуалноправна легитимация да отговаря по предявения иск, тъй като съгласно разпоредбите на ЗОДОВ Държавата отговаря чрез своите органи, причинили вредите. Позовава се на ТР №3/2005г. по гр. д. №3/2004г. на ОСГК на ВКС и на чл.4, §3, ал.2 от ДФЕС. Твърди се, че с настоящата искова претенция се цели да се заобиколи силата на присъдено Решение №4562/09.04.2021г. по адм.д. №10562/2020г. по описа на ВАС.Обосновава се и неоснователност на иска.На основание чл.86 от ЗЗД се прави възражение за частично погасена по давност претенция за лихва. Прави искане за прекратяване на производството по делото като недопустимо или за отхвърляне на иска като неоснователен и недоказан. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

С писмен отговор и в съдебно заседание процесуален представител на министерство на земеделието, храните и горите /МЗХГ/ оспорва исковата молба като недопустима, неоснователна и недоказана. Намира, че МЗХГ не е пасивно легитимиран ответник, тъй като процесната Наредба е приета от МС, а не от министерството.

Държавен фонд "Земеделие" /ДФЗ, Фондът/ чрез упълномощен представител, с молба становище моли исковата молба да бъде отхвърлена като неоснователна и недоказана.Твърди, че Фондът е спазил всички нормативни изисквания, както на правото на ЕС, така и на националната правна уредба, приета в съответствие с европейското законодателство.Изразява се становище, според което с настоящото производство се цели преразглеждане на спора по адм.д. № 10562/2020г. по описа на ВАС.Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение и възражава за прекомерност на адвокатското възнаграждение, при условията на евентуалност.

Върховен административен съд чрез пълномощника си намира предявения иск за допустим, но изцяло неоснователен и необоснован. С писмен отговор и в съдебно

заседание изразява становище, че отговорността на Държавата за нарушения на правото на Общността чрез решение на националния съд от последна инстанция може да възникне само в изключителни случаи, когато съдът явно е нарушил приложимия закон, като на първо място е необходимо съдът да е действал в качеството си на инстанция по същество на спор, обхванат от приложното поле на ПЕС. Твърди че, за да е налице необходимост националната юрисдикция да бъде длъжна да отправи преюдициално запитване във връзка с приложимостта на правото на ЕС по конкретен спор, с който е сезирана, следва да е налице съмнение относно приложимостта и действието на съюзните разпоредби към правоотношението, предмет на съдебен контрол. Във връзка с посоченото от ищеца адм.д. №10562/2020г. по описа на ВАС се сочи, че спорът е изцяло вътрешноправен и не разкрива никаква връзка с правото на ЕС, поради което въпросът за неправилно приложение на действащото материално съюзно право не може да се поставя. Неприложимост към настоящия казус се изразява по отношение на решението по адм.д. № 9104/2020г. по описа на ВАС и по отношение на неприключилото към датата на подаване на отговора производство по адм.д. №13041/2020г. по описа на ВАС. Относно твърдението за бездействие на ВАС относно синхронизиране на законодателството се сочи, че това не е присъща за съда функция. Въз основа на така обоснованата липса на нарушение на ПЕС от ВАС и предвид недоказване на размера на предявения иск и на причинно-следствена връзка между твърдяното нарушение и претърпяна вреда се прави искане за отхвърляне на иска като неоснователен и недоказан. Заявена е претенция за присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 350,00 лв.

Софийска градска прокуратура чрез адв. Д. намира предявения иск за неоснователен и недоказан. Предлага исковата претенция да бъде отхвърлена.

Съдът като взе предвид събраните по делото доказателства, прие за установено следното:

С Уведомително писмо, с изх. № 01-2600/4827/10.08.2017г. за одобрение на заявка за плащане № 05/22/200916/83006/07.04.2017г. зам. изпълнителния директор на ДФЗ, на основание чл.20, т.2 и т.3, чл.20а, ал.2, т.1 и т.2 и ал.4 от Закона за подпомагане на земеделските потребители, чл.10, т.1, т.2 от Устройствения правилник на ДФЗ, чл.19, ал.2 във вр. с чл.18 от Наредбата и постъпила заявка за плащане с рег.№ 05/22/200916/83006/07.04.2017г., по т.1 е одобрил заявката за плащане за отчетен период от 01.03.2017г. до 31.03.2017г. по схема "Училищен плод" одобрената за изплащане финансова помощ в размер на 59 438,30 лв. и по т.2 за същия отчетен период не е одобрил финансова помощ в размер на 5 798,61 лв., представляваща стойността на доставени 1 972, 3 кг. круши, които с подадена заявка са декларирани като закупени от област П..

Със Заповед № РД 20-184/29.12.2017г. министърът на земеделието, храните и горите е отменил Уведомително писмо на зам. изпълнителен директор на ДФЗ - Разплащателна агенция, с изх. № 01-2600/4827/10.08.2017г. за одобрение на заявка за плащане № 05/22/200916/83006/07.04.2017г. по схема "Училищен плод", в частта, в която не е одобрена финансовата помощ, представляваща стойността на доставени 1300 кг. круши.

С Решение № 3996/20.07.2020г., постановено по адм.д. №13135/2019г. по описа на АССГ, съдът е осъдил по иск с правно основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, Държавен фонд „Земеделие“ да заплати на [фирма] обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на

507.05 лева, представляващи пропуснати ползи за периода от 07.07.2017г. до 08.08.2018г. от незаконосъобразен отказ на изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ да изплати сума в размер на 4586.40 лева по заявка за плащане с рег. № 05/22/200916/83006/07.04.2017г. за отчетен период 01.03.2017г. – 31.03.2017г. по схема „Училищен плод“, заедно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на иска на 20.11.2019г. до окончателното изплащане на задължението. За да постанови този резултат от фактическа страна съдът е приел следното: по подадена на 15.08.2017г. жалба на [фирма] е издадена Заповед № РД20 -184/29.12.2017г. на министъра на земеделието, храните и горите, с която е отменено уведомително писмо с изх. № 01 – 2600/4827 от 10.08.2017г. на зам. изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ в частта, в която не е одобрена финансова помощ, представляваща стойността на доставени 1300 кг. круши. За останалите 672.30 кг. круши е направен отказ за финансиране. Със заповедта преписката е върната на ДФ „Земеделие“ за произнасяне по същество по заявката за плащане. На 21.06.2018г. е подадено изрично искане от [фирма] до изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“ за възстановяване на сумата от 5798.61 лева без ДДС за 1972.30 кг. круши за отчетен период от 01.03.2017г. до 31.03.2017г. На 02.08.2018г. е изготвена докладна записка на зам. изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ до изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“, в която е посочено, че сума в размер на 4586.40 лева за 1300 кг. круши следва да бъде изплатена на „Ню проджектс консулт“ във връзка със Заповед № РД20 -184/29.12.2017г. на министъра на земеделието, храните и горите. На 08.08.2018г. е извършено плащане в размер на 4586.40 лева по банковата сметка на дружеството, което представлява финансова помощ в размер на 3822 лева за доставка на 1300 кг. круши и 764.40 лева ДДС. Прието е, че при спазване на срока по чл.19, ал.4 от Наредбата сумата по заявката за плащане с дата 07.04.2017г. е следвало да бъде изплатена на ищеца най-късно на 07.07.2017г. Плащането е осъществено на 08.08.2018г. За този период дружеството е било лишено от възможността да ползва собствените си средства в размер на 4586.40 лева. Така ищецът е понесъл вреди във формата на пропуснати ползи. Съдът, изчислил размера на законната лихва върху сумата от 4586.40 лева за процесния период 07.07.2017г. – 08.08.2018г. и го определил на 507.09 лева.

ДФЗ оспорил решението по адм.д. №13135/2019г. по описа на АССГ и по жалбата във ВАС е образувано адм.д. № 10562/2020г.. С решение №4562/09.04.2021г. по посоченото дело, ВАС е отменил решението на АССГ и е отхвърлил изцяло исковата претенция на [фирма] срещу Държавен фонд „Земеделие“ за заплащане на сума в размер на 507.05 лева, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди – пропуснати ползи, определени като законна лихва по чл.86 от ЗЗД за забавено плащане по заявка за плащане № 05/22/200916/83006/07.04.2017 г. за периода от 07.07.2017 г. до 08.08.2018 г. върху главница от 4 586,40 лв. Видно от мотивите на решението на ВАС съдът е приел, че претенцията на [фирма] има за предмет обезщетение за забавено плащане. Претенцията за лихви за забава се основава на разпоредбата на чл. 86 от Закона за задълженията и договорите, съгласно която при неизпълнение на парично задължение, каквото неизпълнение в случая се твърди, длъжникът дължи обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. Лихвата е предмет на вземане, което възниква в резултат на неплащане на дадено парично задължение. В случая не се касае за лихва върху обезщетение за вреди, която се дължи от момента на отмяната на административния акт, както е

прието в т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г. ОСГК, а за самото обезщетение, което в конкретния случай само се приравнява на законната лихва по чл.86 ЗЗД.Безспорно по делото е, че е налице отменен по съответния ред, административен акт, постановен от административен орган при изпълнение на административната му дейност - Уведомително писмо с изх. № 01 –2600/4827 от 10.08.2017 г. на зам. изпълнителния директор на ДФЗ. Липсват обаче останалите два елемента от материалноправните предпоставки за ангажиране отговорността на ДФЗ за вреди по см. на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ – вреда и пряка и непосредствена причинна връзка между отменения административен акт и твърдяната вреда. Вземането за законна лихва възниква от фактически състав, включващ елементите: главно парично задължение, настъпила негова изискуемост и неизпълнение на същото, като предметът на това вземане е обезщетение за вредите, които неизпълнението обективно и закономерно причинява. Произнасяне по същество по Заповедта от 29.12.2017 г. на министъра на земеделието, храните и горите е извършено едва на 02.08.2018 г. Самото плащане на главницата, от чиято забава се претендират пропуснати ползи в размер на претендираната сума е извършено на 08.08.2018 г. Едва тогава основното взимане е признато за дължимо, поради което лихви върху него преди тази дата не се дължат, а след тази дата не се претендират върху главницата, а върху недължимите пропуснати ползи. Следователно преди 08.08.2018 г. за административния орган не е възникнало задължение за изпълнение на парично задължение, респ. не е налице неизпълнение на същото. За ищцовото дружество не е възникнало право на обезщетение, представляващо законната лихва за забава на плащане. Решението по адм.д. № 10562/2020г..по описа на ВАС е влязло в законна сила на 09.04.2021г.

Представени са два Доклада, без дата, адресирани до Министерския съвет от министъра на земеделието и храните относно проект на Постановление на МС за изменение и допълнение на Наредбата, разпечатки от "Обществени консултации" и проект на Постановление от 2016г. за приемане на Наредбата, за които документи ищецът твърди, че са от 2016г. и касаят приемането на Наредбата.

Ответникът ДФЗ представи Национална стратегия на схема за предоставяне на плодове и зеленчуци в учебните заведения в РБ за периода от 01.08.2016г. до 31.07.2017г., съгласно чл.23, ал.2 от Регламент /ЕС/ №1308/2013, в уверение на това, че в раздел III са предвидени изисквания, на които следва да отговарят разпределяните по училищните схеми продукти, за да бъдат сметени за допустими за подпомагане.

По искане на ищеца съдът допусна и прие неоспорено от страните заключение на съдебно счетоводна експертиза /ССЧЕ/, изпълнена от вещото лице П. Д.. След извършена проверка и анализ на доказателствата по делото и на извършените счетоводни записвания в търговските книги

на дружеството експертът е констатирал, че: при всички доставки, направени във връзка със заявка за плащане № 05/22/200916/83006/07.04.2017г. има разписки за действително доставените и разпределени количества, които са подписани от получателя на стоките; ищцовото дружество е закупило круши в размер на 5 115,80 кг., които са доставени и разпределени в посочените учебни заведения по заявка за плащане № 05/22/200916/83006/07.04.2017г.; ищцовото дружество е заплатило закупените круши по банков път от разплащателна сметка с титуляр [фирма]; доставени са круши в общ размер на 5096,52 кг.

ПРАВНА СТРАНА

Исковата молба е подадена в срок от надлежна страна и е процесуално допустима.

Отговорността на държавата за вреди може да бъде реализирана чрез предявен против самата нея иск, а в случаите, когато това е допустимо и чрез иск предявен против причинилия увреждането нейн орган, в който случай последният има качеството на процесуален субституент. За надлежната процесуална легитимация на държавата или за нейн орган са достатъчни твърденията, че ищецът ги намира за длъжници. Дали за ищеца е възникнало твърдяното по делото вземане срещу държавата, МЗХГ, ДФЗ и ВАС е въпрос на материалноправна легитимация по иска, който се решава при разглеждане на спора по същество. Процесуалната легитимация на ответника не е предпоставка за допустимостта на иска.

Разгледана по същество исковата претенция е неоснователна по следните съображения:

Съгласно разпоредбата на чл.2в, ал.1, т.1 от ЗОДОВ когато вредите са причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз, исковите се разглеждат от съдилищата по реда на Административнопроцесуалния кодекс – за вреди по чл.1, ал.1, както и за вреди от правораздавателната дейност на административните съдилища и Върховния административен съд.

Съгласно чл.4, ал.1 от ЗОДОВ държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице, а съгласно ал. 2, когато иска е предявен срещу няколко ответници, те отговарят солидарно.

Фактическият състав на отговорността на държавата и общините за вреди по чл.2в, ал.1, т.1 от ЗОДОВ, включва претърпяна вреда; нарушена

правна норма, която да предоставя права на частноправните субекти; нарушението да е достатъчно съществено и да съществува пряка причинно – следствена връзка между нарушението и претърпяната вреда. Реализирането на отговорността на държавата и общините е обусловено от кумулативното наличие на всеки от елементите от състава на отговорността.

По отношение на изискването – нарушената правна норма да предоставя права на частноправните субекти, съответно нарушението да е достатъчно съществено.

В случая ищецът сочи конкретни нарушени правни норми на ПЕС - чл.5, §1, б."а" и §3 от Регламент за изпълнение /ЕС/2017/39 във вр. с чл.19, ал.3, т.4 от Наредбата, от нарушаването на които са му причинени имуществени вреди. Уточнява, че нарушението е достатъчно съществено предвид незаконосъобразния частичен отказ от изплащане на заявена финансова помощ в императивния срок от три месеца. Задължителността и прякото приложение на чл.5, §1, б."а" и §3 от Регламент за изпълнение /ЕС/2017/39 обосновава с разпоредбата на чл.288, ал.2 от Договора за функциониране на Европейския съюз /ДФЕС/.

Съгласно чл.288, ал.2 от ДФЕС регламентът е акт с общо приложение, задължителен е в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

В чл.5 - "Изплащане на помощта", §1, б."а" от Регламента е записано: Помощ, отнасяща се за доставка и разпределяне на продукти, се плаща *само*: а) при представяне на разписка за действително доставените и/или разпределени количества, а в §3 е посочено, че помощта се изплаща от компетентния орган в срок от три месеца от датата на подаване на заявлението за помощ, освен ако не са предприети административни разследвания. Нормативните актове се прилагат според точния им смисъл, а ако са неясни, се тълкуват в смисъла, който най-много отговаря на други разпоредби, на целта на тълкувания акт и на основните начала на правото на Република България /чл.46 от ЗНА/. В случая изрично не е записано, че е допустимо изцяло или отказ само за една част за плащане на помощта, но от начина на изписване на текста на посочените разпоредби следва, че помощта се изплаща „само“ при определени условия. Следователно, ако условията не са налице помощта не се изплаща. Или ако условията са налице само за една част от претенцията следва да се изплати помощта само за тази част, тъй като условията за другата част от искането не са налице. Изискването за изплащане на помощта в срок от три месеца е също под условие, а именно – „ако не са предприети административни разследвания“.

С ПМС № 251 от 27.09.2016г. е приета Наредба за условията и реда за прилагане на схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения – Схема "Училищен плод" и Схема "Училищно мляко". Наредбата е издадена на основание чл.47а, ал. 4 и чл.55г, ал.3 от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз. Изпълнението на Наредбата е възложено на министъра на земеделието, храните и горите и на изпълнителния директор на Държавен фонд "Земеделие" /§5 от ПЗР на Наредбата/.

Заявката за плащане е от 07.04.2017г. Към посочената дата разпоредбата на чл.19, ал.3, т.4 от Наредбата е действала в редакцията си, съгласно ДВ бр.89/2016г., в сила от 11.11.2016г. и съдържанието ѝ е: Държавен фонд "Земеделие" отказва изплащането на част или на цялата финансова помощ по заявката за плащане, когато: ползвателят на помощта е представил декларация и/или документ с невярно съдържание, неистински и/или подправен документ, включително декларация и/или документ, представени при или по повод на кандидатстването му за одобрение за изпълнител по схемите. Противоречие между посочения текст в Наредбата и чл.5, § 1, б."а" от Регламента не е налице. Както съдът посочи и съгласно Регламента, ДФЗ може да откаже плащане, както на част, така и на цялата финансова помощ при определени условия. Цитираните условия от ищеца – представяне на разписка за действително доставените и/или разпределени количества не са в противоречие с посочените в чл.19, ал.3, т.4 от Наредбата.

В чл.19, ал.4 от Наредбата /в приложимата редакция/ е посочено, че ДФЗ следва да изплати одобрените суми на заявителя в срок от три месеца от подаване на заявката, извън случаите по чл.18, ал.6, при които срокът се удължава с толкова работни дни, колкото са били нужни за отстраняване на констатираните нередовности и/или непълноти или за извършване на допълнителни проверки. Посочените дейности, допускащи неплащане на помощта в тримесечен срок съответстват на предвидените в чл.5, §3 от Регламента предприети административни разследвания, изключващи плащането на помощта в тримесечен срок.

От изложеното следва, че не е налице несъответствие между разпоредбите на чл.19, ал.3, т.4 и ал.4 от Наредбата и разпоредбите на чл.5, §1, б."а" и §3 от Регламента, респ. не е съществено нарушена правна норма на Регламента, предоставяща права на частноправните субекти.

След като нормите на Регламента са приведени в Наредбата необосновано е твърдението за бездействие на Държавата, приела чрез свой орган

процесната Наредба с ПМС и за бездействието на МЗХГ, в качеството му на вносител на проекта за Наредбата, за това, че нормите на чл.19, ал.3, т.4 и ал.4 от Наредбата не са приведени в съответствие с изискванията на общността в чл.5, §1, б."а" и §3 от Регламента.

Установи се, че заявката за плащане е подадена на 07.04.2017г., уведомителното писмо е с дата 10.08.2017г., а Заповед № РД20 -184 на министъра на земеделието, храните и горите, с която частично е отменено уведомителното писмо е издадена на 29.12.2017г. На 02.08.2018г. е изготвена докладна записка на зам. изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ до изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ и на 08.08.2018г. е извършено плащане в размер на 4586.40 лева по банковата сметка на дружеството. Действително ДФЗ не е изплатил помощта в срок от три месеца от датата на подаване на заявлението за помощ, съгласно чл.5, §3 от Регламента и чл.19, ал.4 от Наредбата, но това се дължи на предприетите действия от ищеца и от административните органи след издаване на уведомителното писмо – оспорване на уведомителното писмо, произнасяне на министъра на земеделието, храните и горите, изготвяне на докладна записка. По-късното изплащане на помощта от ДФЗ не се дължи на противоречие/несъответствие на чл.19, ал.2 и чл.4, ал.4, т.3 от Наредбата /касаещи плащане на помощта в тримесечен срок при изпълнение на конкретни условия/ с нормите на Регламента или на нарушаване на нормите на Регламента.

С решение №4562/09.04.2021г., постановено по адм.д. № 10562/2020г. по описа на ВАС е отхвърлена исковата претенция на [фирма] срещу ДФЗ за заплащане на сума в размер на 507.05 лева, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди – пропуснати ползи, определени като законна лихва по чл.86 от ЗЗД за забавено плащане по заявка за плащане № 05/22/200916/83006/ 07.04.2017 г. за периода от 07.07.2017 г. до 08.08.2018 г. върху главница от 4 586,40 лв. Предмет на разглеждане по делото е бил иск за обезщетение за забавено плащане, предявен на основание чл.86 от Закона за задълженията и договорите /ЗЗД/. Съгласно посочената разпоредба при неизпълнение на парично задължение, длъжникът дължи обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата, като за действително претърпени вреди в по-висок размер кредиторът може да иска обезщетение съобразно общите правила. Разпоредбата на чл.86 от ЗЗД е част от националното ни право. Посочените от ищеца разпоредби - чл.5, §1, б."а" и §3 от Регламента не може да се определят като норми от правото на ЕС задължаващи държавния орган, предоставящ финансовата помощ да заплаща и лихвата за забава. Други норми от правото на ЕС, уреждащи обезщетение за

забавено плащане на помощ по реда на Регламента не са посочени от ищеца. След като съответните обществени отношения се уреждат само от националното право, не може да се приеме противоречие с норма на общността или неприлагане на правото на ЕС. За ВАС към момента на постановяване на решението по адм.д. № 10562/2020г. не е съществувало задължение да приложи общностна норма с приоритет пред национална такава.

Съгласно чл.628 от ГПК във вр. с чл.144 от АПК когато тълкуването на разпоредба от правото на Европейския съюз или тълкуването и валидността на акт на органите на Европейския съюз е от значение за правилното решаване на делото, българският съд прави запитване до Съда на Европейските общности. За ВАС не е било налице задължение да отправи преюдициално запитване във връзка с приложимостта на правото на ЕС по дело № 10562/2020г. Не са налице доказателства, че за разрешаването на конкретния спор е съществувало съмнение относно приложимостта и действието на съюзните разпоредби. Спорът по посоченото дело не разкрива връзка с правото на ЕС. Аргументите за неправилно приложение на действащото материално съюзно право са необосновани и неоснователни.

Бездействието на ответниците не се обосновава и с посочените от ищеца съдебни решения, постановени по адм.д. №3535/2019г. по описа на ВАС, адм.д. №9104/2020г. по описа на ВАС, адм.д. №6536/2020г. по описа на ВАС и адм.д. №13041/2020г. Цитираните актове са общодостъпни на официалната страница на ВАС в интернет, копия от които са приложени и в делото. Адм.д. №3535/2019г. по описа на ВАС е образувано по жалба на дружеството ищец и други дружества срещу изменения и допълнения на Наредбата. С решението по адм.д. №9104/2020г. по описа на ВАС, е обезсилено решението по адм.д. №3535/2019г. по отношение жалбата на [фирма], /касаеща разпоредби на Наредбата, вкл. чл.4 и чл.19 от Наредбата/, жалбата е оставена без разглеждане и производството по делото е прекратено. Решението по това дело е окончателно. Адм.д. №6536/2020г. по описа на ВАС също е образувано по жалба на [фирма] срещу изменения и допълнения на Наредбата. Постановеното по това дело решение е обезсилено с решение от 20.09.2021г. по адм.д. №1304/2020г. по описа на ВАС и делото е върнато за ново разглеждане. Това решение също е окончателно.

Предвид изложеното съдът прие, че в случая не е налице достатъчно съществено нарушение на правна норма на Регламента, предоставяща права на частноправните субекти. Тъй като реализирането на отговорността на държавата и общините по чл.2в, ал.1, т.1 от ЗОДОВ е

обусловено от кумулативното наличие на всеки от елементите от състава на отговорността при липса на първата предпоставка следва да се приеме, че искът по отношение на всички ответници е необоснован и неоснователен. Предвид неоснователността на иска за обезщетение за сумата 3794,81 лв., неоснователна е и претенцията за присъждане на законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба - 28.04.2021г..

С оглед приетото не е необходимо да се разглеждат другите две предпоставки за уважаване на иска - претърпяна вреда и пряка причинно – следствена връзка между нарушението и претърпяната вреда.

При този изход на спора неоснователна е претенцията на ищеца за присъждане на разноски. МЗХГ не е поискало присъждане на разноски.

На ответниците Държавата, ДФЗ и ВАС следва да се присъдят разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на по 150,00 лв.

Така мотивиран, СЪДЪТ

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявения от [фирма], ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление в [населено място], иск срещу Държавата, представлявана от министъра на финансите, министерство на земеделието, храните и горите, Държавен фонд "Земеделие" и Върховния административен съд на Република България, с правно основание чл.2в, ал.2 от ЗОДОВ за сумата 3794,81 лв., представляваща обезщетение за:

1. претърпени имуществени вреди в размер на 2 371, 93 лв., изразяващи се в неизплатена финансова помощ за доставка и разпределяне на продукти по схема "Училищен плод" по заявка за плащане № 05/22/200916/83006/07.04.2017г., от които 1976,61 лв. без ДДС за доставени 672,30 кг. круши и сума в размер на 395,32 лв. за ДДС ,

2. претърпени имуществени вреди в размер на 915,83 лв., изразяващи се в определената по чл.86 от ЗЗД законна лихва върху забавеното плащане в размер на 2 371,93 лв. - главница, за периода от 07.07.2017г. до 26.04.2021г.,

3. претърпени имуществени вреди в размер на 507,05 лв., изразяващи се в определената по чл.86 от ЗЗД законна лихва върху забавеното плащане в размер на 4 586,40 лв. - главница за периода от 07.07.2017г. до 08.08.2018г.,

за вреди причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз, изразяващо се в незаконосъобразен частичен отказ от изплащане на заявена финансова помощ в императивния срок от три

месеца, съгласно чл.5, §.1, б.а и §.3 от Регламент за изпълнение /ЕС/ 2017/39, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба - 28.04.2021г..

ОСЪЖДА [фирма], ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление в [населено място], да заплати на Държавата, представлявана от министъра на финансите, Държавен фонд "Земеделие" и Върховния административен съд на Република България суми в размер на по 150,00 лв., разноси по делото.

Решението може да се обжалва в 14-ет дневен срок пред Върховен административен съд, считано от съобщаването му.

СЪДИЯ: